

Vlaams
Parlement

vergadering **C245**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

van 7 juni 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Bert Moyaers aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het gevaar van zoetstoffen voor zwangere vrouwen – 2146 (2015-2016)	3
VRAAG OM UITLEG van Freya Saeys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de Huizen van het Kind – 2236 (2015-2016)	6
VRAAG OM UITLEG van Danielle Godderis-T'Jonck aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over eetexpert.be – 2292 (2015-2016)	10
VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de effecten van de hervormingen van het strafwetboek op het takenpakket en de algemene werking van de Vlaamse Justitiehuizen – 2293 (2015-2016)	12

**VRAAG OM UITLEG van Bert Moyaers aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het gevaar van zoetstoffen voor zwangere vrouwen
– 2146 (2015-2016)**

Voorzitter: de heer Bart Van Malderen

De voorzitter: De heer Moyaers heeft het woord.

Bert Moyaers (sp.a): Voorzitter, minister, uit recent Canadees onderzoek bij meer dan drieduizend moeders en hun kinderen bleek dat zwangere vrouwen die vaak naar zoetstoffen grepen, dubbel zoveel kans maakten op een kind met overgewicht of obesitas. Aspartaam, stevia en dergelijke blijken dus helemaal niet zo onschuldig. Het onderzoek stelt dat stevia ons brein op dezelfde manier stimuleert als suiker zodat we naar meer calorieën verlangen.

Zoetstoffen krijgen de laatste jaren veel slechte kritiek. Steeds meer onderzoeksresultaten tonen aan dat zoetstoffen schadelijk kunnen zijn voor de gezondheid van zwangere vrouwen en hun ongeboren kind. Zo is er in 2010 een Deense studie gedaan bij bijna 60.000 zwangere vrouwen. Dat onderzoek toonde een verband aan tussen de hoeveelheid geconsumeerde lightfrisdranken en een vroegtijdige geboorte. Het bleek dat een dagelijkse consumptie van lightfrisdranken 38 procent meer kans gaf om vóór 37 weken zwangerschap te bevallen. Bij consumptie van meer dan vier blikjes per dag stijgt het risico zelfs met 78 procent.

De European Food Safety Authority (EFSA) publiceerde eind 2013 een herbeoordeling van aspartaam in de Europese Unie. De conclusie van de groep experts was dat er geen enkel veiligheidsrisico bestaat voor zwangere vrouwen bij het huidige blootstellingsniveau. Bovendien stelt de EFSA vast dat er geen enkel bewijs is voor een oorzakelijk verband tussen de consumptie van frisdranken gezoet met kunstmatige zoetstoffen en vroeggeboorte. Volgens hen moeten zoetstoffen voor zwangere vrouwen als veilig worden beschouwd, zolang de aanvaardbare dagelijkse inname (ADI) niet wordt overschreden. EFSA spreekt over 4 milligram per kilogram lichaamsgewicht per dag. Op de website mens en gezondheid van www.infonu.nl, een van de eerste websites die je tegenkomt als je 'zwanger en zoetstoffen' intikt, wordt gesteld dat je veilig zit bij een hoeveelheid van maximaal zes glazen frisdrank, waarbij geen andere producten gegeten of gedronken worden met zoetstoffen, zwanger of niet.

Op www.e-gezondheid.be lezen we dat stevia de naam heeft natuurlijker te zijn dan andere zoetstoffen omdat het rechtstreeks van een plant afkomstig is, maar dat 'natuurlijk' helemaal niet betekent dat er geen bijwerkingen zijn. "Vroeger werd het middel in Zuid-Amerika gebruikt om een abortus op gang te brengen, maar het vruchtafdrijvend effect is niet aangetoond in de recente studies", aldus e-gezondheid.be.

Ook Kind en Gezin noemt stevia een veilige zoetstof zolang het gebruik onder de aanvaardbare dagelijkse inname blijft en verwijst eveneens naar het advies van de EFSA, vastgelegd op 4 milligram per kilogram lichaamsgewicht per dag. Op hun website lezen we: "Bij een normaal eetpatroon zijn er geen gezondheidseffecten en krijg je niet te veel stevia binnen. Om over de aanvaardbare dagelijkse hoeveelheid heen te gaan zou men meer dan 3 liter lightfrisdrank met stevia per dag moeten drinken. Bij kinderen wordt de aanvaardbare dagelijkse inname sneller bereikt. Kinderen en volwassenen kunnen dus zonder bezwaar lightfrisdranken met stevia drinken, maar de voorkeur blijft om kinderen de goede gewoonte van water als dorstlesser aan te leren."

Er is dus een tegenspraak tussen de Nederlandse website, waar sprake is van maximum zes glazen en de website van Kind en Gezin, waar men spreekt over 3

liter lightfrisdrank per dag. Dat is wel een groot verschil. Dit advies gaat volgens mij wel voorbij aan het feit dat stevia natuurlijk niet alleen in frisdrank zit, maar ook in lightbier, yoghurtranken, ijs, desserts, vruchtennectar, confituur, snoep, chocolade, kauwgom, salades, soepen, sauzen enzovoort. Je moet dus naar het totaalplaatje moet kijken.

Minister, wat is nu de juiste ADI met betrekking tot zoetstoffen? Gaat het om zes glazen of om 3 liter lightfrisdrank? Moet er in de adviesformulering van Kind en Gezin geen combinatie gemaakt worden met andere producten die dagelijks worden ingenomen en ook zoetstoffen bevatten? Is het op basis van het nieuwe onderzoek over de relatie tussen het gebruik van zoetstof door zwangere vrouwen en overgewicht bij baby's, niet aangewezen om vanuit het voorzichtigheidsprincipe het advies dat Kind en Gezin geeft aan zwangere vrouwen, aan te passen?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Dames en heren, de aanbevolen dagelijkse inname van een zoetstof is de maximale dagelijkse hoeveelheid van een stof, meestal uitgedrukt per kilogram lichaamsgewicht, die een leven lang kan worden genomen zonder schadelijke effecten op de gezondheid. Hoeveel van een bepaalde zoetstof geconsumeerd mag worden, is dus afhankelijk van het lichaamsgewicht maar ook van de soort zoetstof die in het voedingsmiddel verwerkt is. Enkele voorbeelden gegeven door onder andere de Europese voedselveiligheidsautoriteit zijn: steviolglycosiden (stevia): 4 milligram per kilogram lichaamsgewicht, aspartaam: 40 milligram per kilogram lichaamsgewicht en acesulfaam: 9 milligram per kilogram lichaamsgewicht.

Zo zal bijvoorbeeld bij een consumptie van 3 liter cola light per dag door een persoon van 60 kilogram de ADI overschreden worden voor acesulfaam. Voor aspartaam betekent dit dat een persoon die 65 kilogram weegt, per dag 4,3 liter aan lightfrisdrank of 13 blikjes zou mogen drinken.

In veel voedingsproducten is er sprake van een combinatie van zoetstoffen, wat het niet vergemakkelijkt om hierover duidelijk te communiceren. Om die reden en omdat dergelijke dranken geen nuttige voedingsstoffen aanbrengen – behalve het water dat erin vervat zit – zijn we in onze boodschap strenger dan net uitgelegd. We baseren ons hiervoor op de actieve voedingsdriehoek, het Vlaams educatief voorlichtingsmodel voor gezonde voeding en beweging.

Voor lightfrisdranken geeft die de volgende aanbevelingen. Kinderen jonger dan 6 jaar gebruiken het best geen lightfrisdranken. Kinderen tussen 6 en 12 jaar gebruiken het best maximum 1 glas of 150 milliliter lightfrisdrank per dag. Jongeren gebruiken het best maximum 1 blikje of 330 ml lightfrisdrank per dag. Volwassenen gebruiken het best maximum 0,5 liter lightfrisdrank per dag. Zwangere vrouwen gebruiken het best geen lightfrisdranken of andere producten waaraan zoetstoffen werden toegevoegd.

Op de website van Kind en Gezin staat stevia als voorbeeld vermeld. Het klopt dat de totale consumptie van voedingsmiddelen met zoetstoffen in rekening moet worden gebracht. Personen die veel lightproducten consumeren, zijn het best voorzichtig. Er bestaan intussen applicaties om een test te doen, rekening houdend met het eigen voedingspatroon. Kind en Gezin zal de informatie op zijn website hierover aanvullen.

Kind en Gezin zal de resultaten van de studie nader bekijken. Het is zo dat Kind en Gezin hierover ook in overleg zal gaan met de beroepsverenigingen en wetenschappelijke instellingen. Als het nadien nodig blijkt, zal de informatie op de website van Kind en Gezin hierover aangepast worden.

De voorzitter: De heer Moyaers heeft het woord.

Bert Moyaers (sp-a): Ik heb deze vraag meer bepaald gesteld wegens de lichtfrisdranken, omdat ik een paar weken geleden in de commissie Onderwijs ook een vraag gesteld heb in verband met de drankautomaten in scholen. Uw collega, minister Crevits, liet uitschijnen dat cola enzovoort wel uit de automaten wordt gehaald, maar dat de lichtfrisdranken er wel in blijven, omdat daarrond nog een uitdoofbeleid wordt gevoerd. Het blijkt echter dat de lichtfrisdranken nog ongezonder zijn dan de gewone cola. Het lichaam bereidt zich immers voor op het ontvangen van calorieën, die er uiteindelijk niet komen, waardoor het lichaam eigenlijk nog meer calorieën probeert op te nemen.

Ik heb, vorige week denk ik, toevallig naar het programma 'Over eten' gekeken, waarin verwezen werd naar de hoeveelheid suiker die mensen denken per dag in te nemen. Meer dan de helft van de Vlamingen denkt natuurlijk het wel snor zit met ons suikerverbruik, maar eigenlijk blijkt dat we wel tot twintig suikerklontjes per dag verbruiken. Dat is inderdaad veel te veel.

Het advies van Kind en Gezin dat stevia risicoolos is, is een beetje kort door de bocht. Ik hoop dat daar nog iets aan gedaan kan worden.

De voorzitter: Mevrouw Godderis heeft het woord.

Danielle Godderis-T'Jonck (N-VA): We moeten evolueren naar een duidelijke communicatie. Mensen om de oren slaan met publicaties van wetenschappelijke studies doet de consument soms sterk twijfelen. Vaak is er ook sprake van – cru gesteld – belangenvermenging in dergelijke studies of zijn de testen enkel bij dieren uitgevoerd. Soms weten we niet meer wat het best is of waarvoor we moeten kiezen. Het advies is soms wel goedbedoeld, maar als de mensen aan het twijfelen slaan, zal de motivatie er ook niet meer zijn om het juiste te kiezen, want wie kan je nog geloven? De ene week zegt men dit en de andere week zegt men het soms ook anders.

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Cindy Franssen (CD&V): We kunnen hier elke week een vraag stellen over het effect van een bepaald product op de volksgezondheid globaal en heel specifiek voor zwangere vrouwen. Ik denk dat we dit verhaal moeten meenemen in een ruimere context van de gezondheidsconferentie, gezonde voeding. Het gaat immers niet altijd over dat ene specifieke product. Vandaag gaat het over aspartaam, morgen gaat het over iets anders. Het is het globale plaatje dat de cumul van verschillende producten met zich kan meebrengen voor de volksgezondheid. Daarom kijk ik reikhalzend uit naar de gezondheidsconferentie om rond gezonde voeding het totaalplaatje mee te nemen.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Ik denk dat het belangrijkste voedingsadvies voor zwangere vrouwen en voor de gehele bevolking erin bestaat gewoon met mate te eten. Op dit ogenblik bestaan er zo veel voedingsboeken, we verdrinken gewoon in de informatie. Ik zeg altijd: 'keep it simple'. We weten wel dat drie liter cola niet de normale, gezonde manier van leven is. Ik zeg altijd: houd het gewoon simpel. Mensen krijgen te veel informatie. Ik denk dat mensen er veel meer gebaat bij zouden zijn als we het gewoon op een eenvoudige manier wordt gesteld.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Er kunnen inderdaad veel vragen worden gesteld, er zijn veel adviezen en websites. Daarom wil ik in dit kader, het initiatief van de minister, de

website www.gezondzwangerworden.be vermelden. Dat is een website waarop getracht wordt alles rond zwangerschap en voeding, gezondheid te bundelen. Ik denk dat dit voor mensen die een kind verwachten een aangename verademing is om door de bomen het bos te zien en daar officiële informatie terug te vinden. Als je op google kijkt, word je immers bang om eender wat nog te eten of te drinken. Ik vind het dus een zeer goed initiatief. Hoe langer hoe meer merk ik dat daar tegemoetgekomen wordt aan een zeer concrete vraag.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik denk dat we met de gegeven suggesties het best naar Kind en Gezin gaan. De bezorgdheid om niet een kakofonie van boodschappen te hebben, is de meest pertinente bemerking. Met het oog op de gezondheidsconferentie denk ik dat een van de belangrijkste zaken zal zijn om alle informatie in een eenduidige en simpele boodschap te verwerken. Een aantal suggesties om dingen aan te passen, nemen we graag mee naar Kind en Gezin. Dat moeten we met de experts beoordelen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Freya Saeys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de Huizen van het Kind – 2236 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Bart Van Malderen

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Op www.sociaal.net verscheen een opmerkelijk artikel. Het stelde dat Het huis van het Kind de ouders in de vergeethoek zet omdat het Huis van het Kind uitsluitend aandacht besteedt aan het opgroeiend kind en vooral dan het opgroeiende jonge kind. Jongeren en ouders, zeggen ze, blijven in de kou staan. De doelgroep moet het kind of de jongere en zijn ouders zijn, zo niet zal de hulpverlening de plaats innemen van de ouders en voelen ouders zich misbegrepen en mislukt. Dat houdt het risico in dat heel wat ouders zich bij opvoedingsvragen of problemen niet zullen wenden tot Het Huis van het Kind.

Het artikel vraagt ook een uitbreiding naar jongeren, omdat een belangrijk deel van jongeren kampt met gevoelens van depressie. Het is belangrijk dat ouders die die signalen opvangen, goed weten waar ze terecht kunnen voor hulp.

Minister, dat het aanbod vooral gericht was op jonge kinderen, wisten we. Ik heb daar eerder al een vraag over gesteld en u hebt zich toen geëngageerd om inspanningen te doen voor uitbreidingen naar oudere kinderen.

Graag vernam ik of u het ermee eens bent dat ouders in de Huizen van het Kind in de kou blijven staan, in die mate dat de vrees bestaat dat ze eerder geneigd zijn om bij opvoedingsvragen of -problemen de Huizen van het Kind te vermijden. In welke mate wordt bij de Huizen van het Kind bijzondere aandacht besteed aan de rol van ouders in de opvoeding? Indien vandaag op zijn minst de indruk ontstaat dat ouders in de Huizen van het Kind onvoldoende aandacht krijgen, is het dan niet wenselijk om het Expertisecentrum Opvoedingsondersteuning (EXPOO) goede 'guidelines' te laten formuleren over hoe opvoedingsondersteuning zowel kinderen als ouders betreft in het proces?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Huizen van het Kind zijn lokale samenwerkingsverbanden van diverse actoren die van betekenis zijn voor gezinnen. De doelstelling

van deze actoren is om samen de krachten te bundelen, opdat meer gezinnen beter worden ondersteund. Opvoedingsondersteuning, vanuit een positieve visie op kind en ouder evenals vanuit een contextgerichte benadering, is een van de belangrijke pijlers.

De doelgroep en het bereik van de Huizen van het Kind zijn duidelijk opgenomen in het decreet houdende de organisatie van de preventieve gezinsondersteuning van 29 november 2013. De preventieve gezinsondersteuning richt zich tot alle gezinnen met kinderen en jongeren, tot kinderen en jongeren en tot aanstaande ouders.

Het leeftijdsbereik van elk Huis van het Kind is afhankelijk van de vragen die het Huis van het Kind bereiken en het aanbod dat hiertoe georganiseerd wordt en sluit zoveel mogelijk aan bij de lokale realiteit. Ook in de doelstellingen is het opzet duidelijk: het welbevinden van aanstaande ouders en gezinnen met kinderen en jongeren bevorderen door hen te ondersteunen op het gebied van welzijn en gezondheid, zodat voor ieder kind en jongere maximale gezondheids- en welzijnswinsten worden gerealiseerd. Zoals er dus is in voorzien, kan de diversiteit aan actoren en de lokale realiteit ervoor zorgen dat vanuit verschillende perspectieven kan worden gewerkt, waarbij de ene actor eerder uitgaat van ouderperspectief en de andere eerder vanuit kindperspectief, waarbij ze tegelijk verbonden worden door de gezamenlijke positieve visie.

Zoals u weet, zijn er 123 Huizen van het Kind over 177 gemeenten in Vlaanderen en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. We maken er werk van om tegen het einde van de regeerperiode te voorzien in een volledige dekking van Vlaanderen.

Er is geen reden om te stellen dat het kindperspectief het ouderperspectief zou overheersen, waarbij dit zou leiden tot vermijdingsgedrag van ouders. Dit is zeker geen algemene indruk als we al die Huizen van het Kind in Vlaanderen bekijken. Wanneer we kijken naar het aanbod opvoedingsondersteuning, in de ruime zin van het woord, dat wordt samengebracht in Huizen van het Kind, merken we dat het net gaat over veel aanbod dat zich richt naar en met ouders, de opvoedingswinkels, inloopteams, initiatieven zoals Domo.

Dit sluit niet uit dat het artikel uit sociaal.net geen bijdrage kan leveren in de verdere visieontwikkeling en de aandachtspunten in de ontwikkeling van de Huizen van het Kind. Zo monitort Kind en Gezin die ontwikkeling en de verschillende initiatieven en activiteiten van de Huizen van het Kind.

In de ambitie om van de Huizen van het Kind echte basisvoorzieningen te maken als eerste baken in de preventieve gezinsondersteuning, is een basishouding van respect voor de ouder en aandacht voor een gelijkwaardige relatie tussen ouder en professioneel hulpverlener iets dat mag worden verwacht aanwezig te zijn bij iedere dienstverlener en jeugdhulpverlener. We blijven dan ook aandacht hebben voor ondersteuning van ouderschap, en zoals u aangeeft, is EXPOO hierbinnen een belangrijke partner.

EXPOO ontwikkelde reeds richtlijnen en verspreidt die over een breed publiek. In deze richtlijnen gaat het over het belang van vraaggericht, krachtgericht en netwerkgericht werken. Het gaat ook over het belang van het inbedden van opvoedingsondersteuning in het ruimere verhaal van preventieve gezinsondersteuning.

EXPOO verspreidt deze richtlijnen op verschillende manieren, onder meer via bijscholingstrajecten, via webinars met soms meer dan 100 deelnemers en ook via inspirerende magazines. Als voorbeeld verwijzen we graag naar het EXPOO-magazine rond ondersteuning aan ouders van jongeren dat in 2015 verscheen en kan worden gedownload van de EXPOO-website. Het bevat onder meer 36 inspirerende praktijken waar opvoedingsondersteuners mee aan de slag kunnen.

Naast de aandacht voor de ouder in het algemeen, is het ook onze intentie om de Huizen van het Kind een rol te laten spelen in minder bereikte doelgroepen. We willen hierbij de Huizen van het Kind ook ondersteunen en denken bijvoorbeeld ook aan zwangeren, de ouders van tieners en adolescenten en ook aan de jongeren zelf. Dat willen we bereiken door de Huizen van het Kind een duidelijke rol te laten spelen in de preventie en sensibilisering inzake onder meer suïcidepreventie, relatieondersteuning en radicalisering, maar ook door duidelijke linken te leggen met de eerstelijnsgezondheidszorg en het onderwijs.

Dit is de opvolging van mijn vorig antwoord, want ik ben het er volkomen mee eens dat we moeten vermijden dat de indruk ontstaat dat de Huizen van het Kind een te beperkte scope hebben. Daarom hebben we Kind en Gezin gevraagd accenten te leggen op thema's die ook aan bod moeten komen.

Afsluitend willen we nog stellen dat het belangrijk is op een objectieve manier een zicht te krijgen op de stand van zaken van de Huizen van het Kind. Vanuit Kind en Gezin wordt op dit moment een bevraging opgesteld. Via deze bevraging zullen alle Huizen van het Kind in 2016 een beeld geven van hun huidige werking, en meer bepaald van de diversiteit van aanbod en actoren die betrokken zijn en de mate van hun betrokkenheid. De bedoeling is om de ondersteuning van de Huizen van het Kind af te stemmen op de resultaten van de bevraging. De geuite bedenkingen kunnen bij de interpretatie van de bevraging worden meegenomen.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

We moeten er inderdaad voor opletten dat we de ouders niet fout begrijpen, waardoor aan het doel van de Huizen van het Kind voorbij wordt gegaan en waarbij ouders zich niet zouden wenden tot de Huizen van het Kind.

U zegt dat men probeert om in zoveel mogelijk gemeenten Huizen van het Kind in te planten. U zegt ook dat er verschillende samenwerkingsverbanden zijn op lokaal niveau. Ik veronderstel dat het in elke gemeente op een andere manier zal gebeuren. Zo'n samenwerking is heel belangrijk. U hebt ook aangekondigd dat Kind en Gezin een evaluatie zal doen. Wanneer is die evaluatie? Doet men aanbevelingen aan het Huis van het Kind of legt men bepaalde verplichtingen op?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Het decreet is nog maar recent en nog maar twee jaar in uitvoering. Tijdens de parlementaire bespreking van het ontwerp van decreet – en een aantal collega's waren toen ook al lid van dit parlement – hebben we het toepassingsgebied uitgebreid. Onder andere de kinderrechtencommissaris deed een oproep om het huis toegankelijker te maken voor kinderen en jongeren zelf. Via een amendement is dit opgenomen in het decreet. Daardoor is de scope nu heel ruim geworden, van aanstaande ouders tot ouders met jonge kinderen, tot kinderen zelf en adolescenten. Ik sta er nog ten volle achter, maar ik begrijp dat het niet gemakkelijk is om zo'n ruime scope in de opstartfase overal mee te nemen en om ineens voor alle mogelijke doelgroepen heel goed bereikbaar te zijn en een heel goed aanbod te ontwikkelen. Het blijft natuurlijk wel de uiteindelijke doelstelling.

Hoe kunnen we dit realiseren? Door good practices te inventariseren, maar ook door ervoor te zorgen dat ouders op een goede manier toegang vinden. Zodra je er een keer bent geweest, is de stap veel kleiner. Het was destijds ook de reden waarom de consultatiebureaus er zijn ingebed. Om ouders nog vroeger toegang te geven, zouden de lokale loketten een goede mogelijkheid kunnen zijn.

Minister, is dit een optie? Ik denk dat er niets in de weg staat, maar het zou een positief signaal kunnen zijn. Wanneer volgt er een evaluatie? We zijn nog maar twee jaar bezig, maar het is goed om de leemtes te kennen en te remediëren.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Ik wou even de bedenking maken dat we voorzichtig moeten zijn dat we onszelf niet tegenkomen in deze discussie. De Huizen van het Kind zijn waardevolle initiatieven. Ik denk dat iedereen er wel achter staat. In het regeerakkoord staat dat we vertrouwen moeten geven, dat we dingen van onderuit moeten laten opborrelen. In het decreet schrijven we dat het leeftijdsbereik van elk Huis van het Kind bepaald wordt door de specifieke kenmerken van het aanbod dat wordt georganiseerd. Het lijkt me dan ook een deel van de lokale autonomie dat niet elk Huis van het Kind een exacte kopie is van het aanbod dat in een Huis van het Kind in een naburige gemeente bestaat. Het lijkt me de logica zelve en, eerlijk gezegd, zou ik die logica ook graag intact houden. Ik denk dat het fijn is dat een Huis van het Kind een initiatief is dat signalen kan oppikken en een beter en dieper aanbod over bepaalde thema's kan ontwikkelen omdat men voelt dat het in hun regio en in hun omgeving van toepassing of belangrijk is.

We moeten dus niet vragen om heel veel op te leggen of te verplichten. Natuurlijk kunnen we leren van de verschillende werkingen van de Huizen van het Kind, maar het hoeft geen eenheidsworst te worden. Het is net een sterkte dat de Huizen van het Kind een verschillende invulling hebben.

Minister, u hebt al voldoende gezegd dat zowel ouders als kinderen en jongeren terechtkunnen in het Huis van het Kind. Het hangt natuurlijk af van de invulling die in een bepaalde gemeente wordt gegeven. Daarnaast zijn er nog heel veel andere initiatieven die op zichzelf staan en die blijven bestaan en die zich bijvoorbeeld op jongeren richten, zoals Awel.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik kan een aantal bedenkingen onderschrijven. Zij die erbij waren toen het decreet is goedgekeurd, herinneren zich ook wel de discussie dat door de term 'Huis van het Kind' te gebruiken, de perceptie kan ontstaan dat het enkel over heel jonge kinderen gaat. Ook binnen het agentschap is lang nagedacht of men zou doorgaan met het concept of een heel andere marketing doen.

Uiteindelijk is ervoor gekozen om door te gaan op het concept dat al een status had verworven. De afweging werd gemaakt dat andere namen andere nadelen hebben. Ze suggereren misschien iets te veel dat het zich situeert in de hulpverlening. Er is een duidelijke keuze gemaakt voor een preventief en laagdrempelig concept, dat niet de perceptie creëert dat wie ernaar toekomt, eigenlijk al een probleem heeft.

Dat belet niet dat men vanuit de Huizen van Kind wel degelijk breed een appel moet doen en gezinnen moet ondersteunen. Het concept is opgezet vanuit de inschatting dat het alleen maar kan bijdragen tot de invulling van de idee 'It takes a village to raise a child', als het lokaal wordt ingevuld en de lokale dynamiek speelt. We zullen de evaluatie maken aan de hand van de rapportering die in de loop van dit jaar zal gebeuren. Dat zal niet eindigen in een besluit van de Vlaamse Regering dat een en ander verplicht. Het zal een resultaat geven van een Vlaamsbrede positionering van de Huizen van het Kind en hopelijk vele inspirerende voorbeelden opleveren. Ik heb niet het gevoel dat het agentschap van oordeel is dat de regie veel strakker moet gebeuren, integendeel. Op de jaarlijkse bijeenkomst van EXPOO zie ik veel enthousiasme en creativiteit, met een positieve visie op opvoeding en gezinnen. Dat verbindt alle actoren. We laten het concept in de loop van de volgende jaren het best nog verder kristalliseren.

De suggestie om het contact met de aanstaande ouders vroeger te leggen, is een heel pertinente opmerking. In oktober is er een conferentie over het jonge kind gepland. Daar zal een van de issues zijn hoe je ervoor kunt zorgen dat een traject dat een zwangere vrouw doorloopt bij zorgverstrekkers, sneller aansluiting vindt op de wereld van de preventieve gezins- en opvoedingsondersteuning. Die redenering is de juiste. Het komt altijd op hetzelfde neer: krijgen we lokaal voldoende netwerken die qua visie op ouderschap en gezinsondersteuning een soort gemeenschappelijkheid willen maken? Er zijn vele actoren die dat moeten doen. De sterkte van het verhaal zou moeten zijn dat het om een gedragen netwerk gaat. Dat kan ook een belangrijk element zijn in de strijd tegen kinderarmoede.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Er zijn pertinente opmerkingen gemaakt. Ik ga ermee akkoord dat de Huizen van het Kind sowieso laagdrempelig moeten zijn. In de samenwerkingsverbanden moeten we vooral nagaan wat er lokaal aangewezen is. In bepaalde regio's zien we inderdaad meer kansarmoede. Het lokale niveau moet zich daar meer op instellen. Er moet zeker worden geëvalueerd. Daaruit kan veel worden geleerd. We moeten erover reflecteren of we de doelgroep op een goede manier bereiken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Danielle Godderis-T'Jonck aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over eetexpert.be – 2292 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Bart Van Malderen

De voorzitter: Mevrouw Godderis heeft het woord.

Danielle Godderis-T'Jonck (N-VA): Minister, eetexpert.be is sedert 2005 een onafhankelijk expertisecentrum dat streeft naar de professionalisering en de uitbouw van een getrappt systeem voor vroegdetectie, vroeginterventie en preventie van eet- en gewichtstoornissen voor alle leeftijden. Zo kunnen onder andere hulpverleners, preventiewerkers, pers, patiënten en het ruimere publiek op de website terecht, waar tal van inlichtingen, methodieken en instrumenten beschikbaar zijn. Dit is echter een summier en bescheiden overzicht van de taken die eetexpert.be verricht.

Naast dit substantiële takenpakket vervult eetexpert.be ook rollen die niet op voorhand vastgelegd werden binnen de beheersovereenkomst. De website bereikt meer precies doelgroepen die ze per definitie niet tracht te bereiken. Uit mijn schriftelijke vraag van april laatstleden waarbij de inhoudelijke werking van eetexpert.be tegen het licht gehouden werd, bleek dat zo'n bijkomende officiële opdracht dagelijkse realiteit is. Ik citeer: "In 2013 deden 129 Vlamingen een beroep op eetexpert.be voor verwijshulp, in 2014 steeg dit naar 276 en in 2015 naar 377. Hoewel burgers geen expliciete doelgroep zijn voor eetexpert.be werden deze vragen wel behandeld." Het gaat hier om een verdriedubbeling van het aantal vragen.

Een dergelijke exponentiële groei van vragen naar verwijshulp en advies is ook te zien bij de intermediairen, zoals de hulpverleners die contact opnamen met eetexpert.be. Tussen 2013 en 2015 verviervoudigde het aantal vragen, met 198 vragen van hulpverleners in 2015. De maatschappelijke realiteit zorgt ervoor dat eetexpert.be een zeer breed net moet uitwerpen.

Een kleine vierhonderd Vlamingen weten namelijk als niet-hulpverlener eetexpert.be te bereiken met hun vragen en bekommernissen, zonder hiertoe uitgenodigd te

worden. Bedenk hoeveel mensen te bereiken en te ondersteunen vallen indien dit wel de bedoeling was, indien het beantwoorden van hun vragen wel geformaliseerd en aangemoedigd werd.

Behalve de constatacie dat eetexpert.be een uitgebreid gamma aan diensten en adviezen beschikbaar stelt, zien we dus de systematische verhoging van het appel dat op eetexpert.be gedaan wordt. De organisatie blijkt steeds meer van belang te zijn waar het om eet- en gewichtsproblemen gaat bij verschillende doelgroepen.

Belangrijk is te beseffen dat dit alles gebeurt met een krap budget vanuit de Vlaamse overheid, dat dit werkingsjaar 128.330 euro bedraagt. Hiervoor hebben zij iets meer dan twee voltijdsequivalenten in dienstverband. De werking is ook afhankelijk van externe instanties die financiële steun leveren, zoals Dove, die enkele campagnes van eetexpert.be hielp verwezenlijken. Het gepresteerde werk staat in schril contrast met de beschikbare middelen. Gezien de krappe budgettaire tijden is dit de realiteit waarin ze tracht efficiënt en duurzaam te opereren, wat gezien de stijging van het aantal vragen nog kan verbeteren als hier ook middelen voor zouden zijn.

Indachtig de nakende gezondheidsconferentie die zich in het najaar zal buigen over het thema eetstoornissen, indachtig de beheersovereenkomst met eetexpert.be die binnenkort vernieuwd wordt en indachtig de wezenlijke stijging van het appel dat op eetexpert.be gedaan wordt, is mijn vraagstelling simpel. Erkent u het feit dat eetexpert.be essentiële taken dient uit te voeren die niet in de beheersovereenkomst vervat zitten? Hoe kan eetexpert.be in haar algemene werking nog meer gefaciliteerd worden? Welke rol of welke uitbreidingen ziet u voor eetexpert.be weggelegd in de toekomst? Hoe krijgt dit vorm binnen de gezondheidsconferentie van 2016 en de hernieuwde beheersovereenkomst? Hoe kan de bestending en de eventuele uitbreiding van de rol van eetexpert.be verder gecultiveerd worden?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Dames en heren, de meest vitale activiteiten die nodig zijn om een preventief gezondheidsbeleid met betrekking tot eet- en gewichtsproblemen te kunnen voeren, zijn opgenomen in de beheersovereenkomst met eetexpert.be en richten zich in de eerste plaats naar een werking via intermediairen. Ik erken evenwel het feit dat door het voeren van een degelijk beleid, dankzij de kennis en kunde van onze partnerorganisatie eetexpert.be, er in de loop der jaren bijkomende activiteiten door deze organisatie zijn opgenomen of voorziene activiteiten in omvang zijn toegenomen. De vele vragen van burgers, maar ook van intermediairen die bij eetexpert.be terechtkomen, zijn daar een voorbeeld van.

Om eetexpert.be toe te laten deze toegenomen activiteit op te vangen, hebben we de intentie om met een ad-hocprojectsubsidie te werken. De procedure hiervoor is opgestart. Het al dan niet voeren van een preventief beleid naar eet- en gewichtsproblemen staat in geen enkel geval ter discussie. Dit voor de vragen rond de toekomst en de gezondheidsconferentie.

De toekomstige rol en de uitbreiding met betrekking tot het thema preventie van eet- en gewichtsproblemen worden opgenomen in het traject naar de gezondheidsconferentie in 2016. De beheersovereenkomst met eetexpert.be loopt eind dit jaar af. Ik plan evenwel de huidige beheersovereenkomst te verlengen tot eind 2018. Dit geeft ons de tijd om enerzijds de resultaten van de gezondheidsconferentie te verwerken en uit te schrijven in een oproep naar een partnerorganisatie en, anderzijds, de geijkte procedure voor de oproep, die een jaar in beslag neemt, te doorlopen.

Zoals aangehaald in het antwoord op de eerste vraag, zullen we op korte termijn eetexpert.be versterken voor de taakuitbreidingen via een ad-hocprojectsubsidie. Indien de bevoegde financiële overheden, dus ook de Inspectie van Financiën, hiermee akkoord gaan, kunnen we op die manier deze middelen nadien integreren in de beheersovereenkomst.

Of eventueel verdere structurele uitbreiding nodig is, zal onder andere moeten blijken uit de resultaten van de gezondheidsconferentie en uiteraard na evaluatie van de overeenkomst, inclusief de eventuele ad-hocfinanciering.

De voorzitter: Mevrouw Godderis heeft het woord.

Danielle Godderis-T'Jonck (N-VA): Dank u wel, minister, voor uw positief antwoord. Ik ben blij dat u de problematiek erkent. Ik hoop ook verder op een interministeriële samenwerking op Vlaams niveau. We zien bijvoorbeeld opportuniteiten in de media en in de commerciële sector, ook in de topsport en, daarnaast, een samenwerking die de beleidsniveaus overstijgt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de effecten van de hervormingen van het strafwetboek op het takenpakket en de algemene werking van de Vlaamse Justitiehuisen – 2293 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Bart Van Malderen

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Sinds de laatste staatshervorming hebben federale maatregelen in het beleidsdomein Justitie ook heel vaak een impact op Vlaanderen. Wij zijn immers bevoegd geworden voor de Justitiehuisen en het elektronisch toezicht.

Op 16 maart 2016 heeft de federale minister van Justitie, Koen Geens, zijn voorontwerp van strafwetboek, boek I, voorgesteld in de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Daarin zijn mij twee artikelen opgevallen.

Artikel 29 van het voorontwerp heeft het over een voorlichtingsrapport dat kan worden opgemaakt door de bevoegde dienst, met het oog op de bepaling van een geschikte straf. Ik heb in mijn vraag het volledige artikel geciteerd, maar ik zal het mijn collega's niet aandoen om het hier te lezen.

Het tweede artikel is artikel 47, dat gaat over het elektronisch toezicht. Net zoals de Justitiehuisen is ook de uitvoering van het elektronisch toezicht sinds de vorige staatshervorming een Vlaamse bevoegdheid. De tweede paragraaf van dat bewuste artikel meldt dat de rechter de mogelijkheid heeft om geïndividualiseerde bijzondere voorwaarden op te leggen bij een veroordeelde. Dat is zo wanneer ze noodzakelijk zijn in het belang van het slachtoffer of voor de maatschappelijke re-integratie van de veroordeelde.

Minister, mijn vragen daarover zijn vrij voor de hand liggend en eenvoudig. Hebt u over dit voorontwerp van strafwetboek overleg gepleegd met uw federale collega? Wat was het resultaat van dat overleg? Als dat overleg heeft plaatsgehad, zijn de Justitiehuisen dan effectief de 'bevoegde diensten' waarvan sprake in artikel 29 van het voorontwerp? Zullen onze Justitiehuisen dat met de huidige bezetting, zelfs met de extra mankrachten die beloofd zijn, ook aankunnen? Is dat ingecalculeerd? Houdt de werklasmeting, die nu al dan niet afgerond zou zijn, daarmee rekening? Wat zijn de bijzondere voorwaarden? Beschikken de Vlaamse

Justitiehuizen over voldoende personeel en middelen om de bijzondere voorwaarden, uit artikel 47 van het voorontwerp, ook effectief uit te voeren?

De voorzitter: Minister Vandeuren heeft het woord.

Minister Jo Vandeuren: Zoals u intussen weet, is Vlaanderen sinds de zesde staatshervorming in het kader van de persoonsgebonden aangelegenheden bevoegd voor de organisatie, de werking en de opdrachten van de Justitiehuizen en het elektronisch toezicht. Niettemin blijft de federale overheid de opdrachten bepalen die de Justitiehuizen of de dienst Elektronisch Toezicht uitoefenen in het kader van de gerechtelijke procedure of de uitvoering van de gerechtelijke beslissingen. De federale overheid is dus, ook na de zesde staatshervorming, bevoegd om in een nieuw strafwetboek de opdrachten van de justitiehuizen en de dienst elektronisch toezicht te bepalen.

In het kader van het samenwerkingsakkoord van 17 december 2013, bekrachtigd bij Vlaams decreet van 25 april 2014, hebben de federale overheid en de drie gemeenschappen er zich toe verbonden voorafgaand overleg te plegen over een wijziging van de opdrachten van de Justitiehuizen en over alle initiatieven die een impact hebben of kunnen hebben op de uitvoeringscapaciteit van de Justitiehuizen in de uitoefening van hun opdrachten. Het spreekt dus voor zich dat ook een immense hervorming als de intrede van een nieuw strafwetboek het voorwerp uitmaakt van een overleg binnen de Interministeriële Conferentie (IMC) Justitiehuizen, althans wat de delen betreft die een impact hebben op de Justitiehuizen of het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht.

Op de vorige interministeriële conferentie (IMC) Justitiehuizen van 3 mei 2016 kwam dit voorontwerp van strafwetboek ter sprake, zonder dat dit evenwel inhoudelijk al werd besproken. De teksten werden ons intussen bezorgd en momenteel wordt een impactanalyse gemaakt met het oog op een nieuwe bespreking op de IMC Justitiehuizen.

Wat het voorlichtingsrapport betreft: zoals bepaald in ontwerpartikel 29, gaat het inderdaad om de Justitiehuizen. Ook vandaag de dag hebben de gerechtelijke instanties de mogelijkheid om een dergelijk rapport te vragen aan de Justitiehuizen. Zo werden in 2015 over alle opdrachten heen 3292 rapporten gevraagd. Op zich is dit dus geen nieuwe opdracht voor de justitiehuizen.

Wat de bijzondere voorwaarden betreft in het kader van artikel 47 van het voorontwerp: ook dit is op zich geen nieuwe opdracht. De nieuwe wet inzake het elektronisch toezicht als autonome straf, die in werking is getreden op 1 mei 2016, voorziet ook al in dergelijke geïndividualiseerde voorwaarden. Maar in de wet inzake elektronisch toezicht als autonome straf zijn deze voorwaarden alleen mogelijk in het belang van het slachtoffer. De voorwaarden kunnen enkel betrekking hebben op het verbod om op bepaalde plaatsen te komen of met het slachtoffer contact op te nemen en/of diens vergoeding. De ontwerpbepaling in het nieuwe strafwetboek is veel ruimer: de voorwaarden kunnen opgelegd worden "indien deze absoluut noodzakelijk zijn om het risico op herhaling te beperken of indien deze noodzakelijk zijn in het belang van het slachtoffer of voor de maatschappelijke re-integratie van de veroordeelde." In deze piste is er dus zeker en vast een impact op de uitvoeringscapaciteit van de Justitiehuizen en het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht.

Hoewel bepaalde elementen van dit voorontwerp implicaties kunnen hebben voor de gemeenschappen, houdt het voorontwerp ook voorstellen in die de werklast binnen de Justitiehuizen kunnen doen dalen. Zo zou de vervanging van de probatied commissies door de strafuitvoeringsrechtbank voor de Justitiehuizen tot gevolg hebben dat de secretariaats taken binnen de organisatie van de probatied commissie niet meer opgenomen moeten worden.

Ik verwijs uiteraard ook naar de ondertussen veertig bijkomende justitie-assistenten. Ik herinner u eraan – maar u bent daar zeer goed mee vertrouwd – dat in de Bijzondere Financieringswet, artikel 40/70, een specifiek mechanisme is ingeschreven dat, vanaf het begrotingsjaar 2019 en dan telkens om de drie jaar, moet zorgen voor een verhoogde dotatie ingeval de opdrachten stijgen.

Kortom, zoals gezegd, zullen we op basis van een grondige en volledige impactanalyse, rekening houdend met alle elementen, een bespreking hebben van deze ontwerp teksten in de Interministeriële Conferentie Justitiehuizen. Dit was ook het geval voor de andere wetten zoals de potpourriwetten, waarin ook een impact vervat zit voor de Justitiehuizen en het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Dank u wel voor uw antwoord, minister. Als ik goed geluisterd heb, weten we vandaag nog niet wat de impact juist zal zijn, maar is uw administratie wel bezig met het maken van een impactanalyse. Wanneer zal die analyse klaar zijn?

Aangezien er volgens u plussen en minnen zitten in de werklast van dat nieuwe strafwetboek, kunnen we nu nog niet zien wat de impact ervan zal zijn en hoeveel extra of minder personeel we nodig zullen hebben.

De voorzitter: De logische vraag naar de timing is gesteld. Minister, kan, zuiver praktisch, nagegaan worden hoe we een afspraak kunnen maken over de manier waarop de impactanalyse ter beschikking kan worden gesteld? Dat kan via een vraagstelling, maar het zou eventueel ook op het intranet kunnen worden gezet. Dan weten we ook wat exact geanalyseerd wordt, in de plaats van dat men het via schriftelijke vragen moet doen.

Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik heb geen zicht op de concrete timing, maar het lijkt me evident dat we de impactanalyse van de administratie voorleggen aan het parlement.

Aan de hand van dat document kan men twee conclusies trekken. De eerste is dat we de federale overheid verbieden hervormingen te doen, wat op het vlak van penologie misschien niet het meest verstandige standpunt is, en de andere is de vraag naar de budgettaire consequenties voor de gemeenschappen. Zonder te weten wat de analyse oplevert zal dat allicht de context zijn.

Vraagt men aan criminologen en wetenschappers op een hoorzitting of ze het een goede evolutie vinden dat een gevangenisstraf het ultimatum remedium is en dat een herijking gebeurt volgens een meer op re-integratie gerichte criminologische benadering van straffen, vermoed ik dat de mainstream ervan die evolutie ondersteunt.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Ik ben een legalist en volg bijgevolg het standpunt dat is vastgelegd in de zesde staatshervorming, namelijk dat de federale overheid mag bepalen, maar ik weet ook wel dat de Vlaamse overheid moet betalen. Die discussie hebben we al enkele keren gevoerd en ik wil ze vandaag niet overdoen, maar ik zou van de minister graag vernemen of deze discussie over dit onderwerp buiten de afspraken valt, meer in het bijzonder dat de verrekening pas in 2019 gebeurt. Is dit iets waarover we apart kunnen onderhandelen met de federale overheid, met het oog op meer budget vóór 2019, omdat het strafwetboek nu wordt aangepast?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik probeer te begrijpen wat u bedoelt. Als u vraagt of er een aanpassing van de bijzondere wet zal worden goedgekeurd vóór 2019, dan betwijfel ik dat. Misschien moeten we de problemen niet proberen op te lossen voor ze zich voordoen.

Als dit dossier door het parlement moet worden goedgekeurd, met alle onderzoeken en analyses, zal dit ongetwijfeld niet snel gebeuren. Met andere woorden, ik heb niet het gevoel dat we op heel korte termijn worden geplaatst voor een plotselinge, totale wijziging van het arsenaal van straffen en de ijking ervan.

Ik ben echter gecharmeerd door de minister van Justitie, die de fundamentele oefening wil doen. Men denkt weleens dat wij niet meer in staat zijn een grondige analyse te doen. De laatste keer dat dit in verband met strafuitvoering gebeurde, leidde tot het fameuze ontwerp-Franchimont, dat een eervolle dood gestorven is in de commissie voor de Justitie van de Kamer, nadat het een jaar lang in de Senaat werd besproken.

Op zeker ogenblik moet men de oefening doen, ook al zal rekening moeten worden gehouden met overgangsbepalingen en -termijnen, teneinde een wetboek van in de jaren 1800 te wijzigen. Ik vind het wel de moeite waard om daaraan met een zeker positief vooroordeel mee te werken.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Deze slotopmerking is eigenlijk een herhaling van wat ik daarnet al heb gezegd. Het maken van die oefening behoort tot de federale wetgevende bevoegdheden. Ik onderschrijf dan ook dat het federaal parlement actie onderneemt om het wetboek te moderniseren. Ik laat het aan mijn federale collega's over om hun aandachtspunten naar voren te brengen. Zelf pleit ik ervoor dat Vlaanderen financieel niet de pineut mag zijn van een misschien noodzakelijke oefening op federaal vlak.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.